

**MINISTERUL EDUCAȚIEI
ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA**

**AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU CURRICULUM ȘI
EVALUARE**

Rayon/ Munițipiy

Yaşamak eri

Üretmāk kurumnarı:

Ürenicinin adı, soyadı

2-inci TEST

GAGAUZ DİLİ HEM LİTERATURASI

ALIŞTIRMAK İÇİN TESTLÄR
LİTEY ÇEVİRİMİ

Gumanitar profili

Fevralin, 2023

Tamannamak vakıdı – 180 minut

Läüzımnı tedariklär: *maavi renkli kalem.*

Ürenici için nasaatlar:

- Dikat oku herbir cümleyi, verilmiş işi tamanna.
- Kendibaşına işlä.

İi saatlan!

Toplam sayısı: _____

Gumanitar profili

Güz. Üç gün durmamayca yaadı ufacak suuk yaamur. O yaadı yavaşıcık, lüzgersiz. Sürülmüş tarlalar doyunca içerlär gökteki suları. Butakım yaamur yaaması sevindirer çiftçinin üreeni. Sıkı düünöklärlän baalı küülünün yaşaması tabiatlan. Tabiat zorlêêr çiftçiye uymaa kendi kurallarına, bilmää onun kanonnarını.

Benim dä damarlarımda, nasıl bobamın hem dädumun, akêr sıcak çiftçi kanı. Çiftçi uşaa olarak, küçük yaşlardan alıştım her işä: sürmää, ekmää, baa etiştirmää, hayvan beslemää.

Bir iş azedilmäzdi aylemizdä, o – haylazlık. Diil salt bän, bütün dä küü sayardı bobamı, Bozbey Toduru, haliz çorbacı. Küüdä insannar deyärdilär: “Bozbeylär – kafalı hem çemrek adamnar, onnar canavar gibi işleer”.

Bän dä sayardım kendimi etişär genç çiftçi da çalışardım lafetmää bobam gibi, işi kavramaa bobam gibi, örümää bobam gibi.

Bobam dayma hodulluklan üünärdi, ani bizi batüylän büüttü hem terbietti haliz çiftçi, ani onun var iki işçi, becerikli oolu, gerçektän Bozbey tamızlı.

Boba koydu elini omuzuma. Bana geldi, ani ruba aşırı duydum onun kaavi aucunun sıcaklığını. O hoş sıcaklık daaldı bütün güüdemä. Sansın küçüklüümdä, bän baktım bobama, nasıl bir akıllı, kaavi kişiyä, angısı her zaman koruyacak beni zorlardan, belalardan, her zaman yanımda olacak. Da birdän kaydım kendi tatlı arzularıma: nasıl bän dä, bobam gibi, çiftçilik zanaatını haydayacam ecelimdä, nasıl evlenecäm, nasıl olacak benim dä, bobamın gibi, iki oolum; nasıl terbiyecäm onnara sevgi çiftçi işinä da günün birindä, bobam gibi, hodulluklan soleyecäm: “Benim yanımda siz varsınız...”

(Mariya Köse “**Bozbey tamızlı**” annatmasına görä)

Nö	İtemnär	Ballar	
1.	Verili tekstin fragmentini dikat okuyun da aşadaki soruşlara cuvap verin.		
	a) Kaç gün hem nicä yaadı yaamur? (1 cümlä)	L	L
		0	0
		1	1
	b) Nicä baalı küülü insanın yaşaması tabiatlan? (2 cümlä)	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
	c) Çiftçi uşaa olarak, angı işlerä geroy alışık taa küçüklüündän? (2 cümlä)	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3

2.	Yazdırın Todur Bozbeyin tamızlını, dayanarak küülü insannarın laflarına “Bozbeylär – kafalı hem çemrek adamnar...” (3 cümlä)	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5
3.	Neylän ool çalışêr bobasına benzemää? (3 cümlä)	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
4.	“O hoş sıcaklık daaldı bütün güüdemä...” Siz dä bu duyguyu var mı yaşadınız? Açıklayın duygunuzu. (4 cümlä)	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5
5.	Geroy, evlendiktän sora, kendi aylesini nesoy görmää isteer? Ne isteer söylemää hodulluklan o kendi oolarına? (5 cümlä)	L 0 1 2 3 4 5 6 7	L 0 1 2 3 4 5 6 7
6.	a) Bulun da sıralayın dört artistik kolaylını. Onnarı çıkarın, ne olduunu belli edin.	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4

	b) Bir artistik kolaylınnan cümlä kurun. _____ _____	L 0 1 2	L 0 1 2
7.	Teksttän verili aderliklerin çeşidini hem halını belli edin: <i>o</i> - _____ <i>benim</i> - _____ <i>kendimi</i> - _____	L 0 1 2 3	L 0 1 2 3
8.	Verili teksttän çıkarın birär işlik läözümni formada: 1. mutlak geçmiş z., III-cü üz, birlik s. _____ 2. inkärlük for., bitkisiz geçmiş z., III -cü üz, birlik s. _____ 3. mutlak gelecek z., I-cü üz, birlik s. _____	L 0 1 2 3	L 0 1 2 3
9.	a) Verili teksttän çıkarın üç adlık, neredä var vokal dönmesi, da hallarını belli edin. _____ _____ _____	L 0 1 2 3	L 0 1 2 3
	b) Bir adlın morfema strukturasını belli edin. _____ _____	L 0 1 2	L 0 1 2
10.	Teksttän verili laflara bulun: a) sinonim <i>tabiat</i> - _____ <i>alışım</i> - _____ <i>çalışardım</i> - _____ <i>işçi</i> - _____ <i>belalardan</i> - _____ b) antonim <i>ufak</i> - _____ <i>sıcak</i> - _____ <i>yavaşıcık</i> - _____ <i>kaavi</i> - _____ <i>sevindirir</i> - _____	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5
11.	Verili lafa morfologiya analizini yapın: Bozbeylär _____ _____ _____ _____ _____	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4

12.	<p>Çizili cümleyä sintaksis analizini yapın.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4 5 6 7	L 0 1 2 3 4 5 6 7
13	<p>„Aylä – terbietmäk temeli ...” temasına görä (20-25 cümlä) kendi fikrinizi açıklayın. Fikrinizi açıklamaa deyni, aşaaadaky planı hesaba alın: I. Temayı (konuyu) açıklayın. Cuvabın içindekilii hem temanın (konunun) baalantısı olsun. II. Fikrinizi argumentläyin, dil zebilliini hem dilin komunikativ kalitesini koruyun (logikayca, annamakly, demekli, fikirli). III. Dolu hem dooru literatura dilinin normalarını kullanın. Temayı (konuyu) açıklayarkan, lääzımnı materialı kullanın. IV. Derindän kendi bakışınızy, pozitiyanızy, kişiliinini gösterin.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 2 4 6 8 L 0 2 4 6 8 L 0 2 4 6 8	L 0 2 4 6 8 L 0 2 4 6 8 L 0 2 4 6

14.	<p>Todurun adından bobasına duuma gününnän bir <i>kutlamak</i> yazın (<i>danışmak forması, dilemäk teksti, kimdän</i>).</p> <p>Aşaadakı istedikleri hesaba alın:</p> <p>I. Janranın strukturasını koruyun. II. Situaşıyayı dooru kullanın. III. Dilin stilistikasını, gramatika kurallarını koruyun.</p>	<p>L L 0 0 1 1 2 2 3 3</p> <p>L L 0 0 1 1 2 2 3 3 4 4 5 5</p> <p>L L 0 0 1 1 2 2</p>	<p>L L 0 0 1 1 2 2 3 3</p> <p>L L 0 0 1 1 2 2</p>